

DRIE JAAR
BESTUURLIJKE
PREVENTIE IN
ROOSENDAL

Bureau Criminaliteitspreventie
A.G. van Dijk, met medewerking van
R. Molenaar
Amsterdam, 10 juli 1989

INHOUD

	Pagina:
1 INLEIDING	1
2 OPZET VAN HET ONDERZOEK	3
3 DRIE JAAR BESTUURLIJKE PREVENTIE IN VOGELVLUCHT	4
3.1 Het ontstaan en de beginperiode	4
3.2 Aanstellen coördinator Bestuurlijke Preventie en verdere ontwikkeling bestuurlijke preventie	5
3.3 De rol van de politie bij de preventie van criminaliteit	6
4 HET BESTUURLIJKE PREVENTIECIRCUIT	7
4.1 Beschrijving organisatiestructuur	7
4.2 Het functioneren van de organisatiestructuur	11
4.3 Onderbouwing preventiebeleid	14
5 MAATREGELEN OP HET TERREIN VAN GEBOUWDE OMGEVING EN CRIMINALITEIT	17
5.1 Inbraak en diefstal auto's (Emile van Loonpark en Burgemeester Prinsensingel)	17
5.2 Voorzieningen tegen fietsdiefstal	19
5.3 De verbetering van openbare verlichting	21
5.4 Advisering over preventie bij bouwplannen	23
6 BUURTGERICHTE PROJECTEN	26
6.1 Buurtpreventie	26
6.2 Flatproblematiek Westrand	28
7 MAATREGELEN GERICHT OP BINDING VAN JONGEREN AAN DE SAMENLEVING	31
8 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	37
8.1 Gemeentelijk en maatschappelijk draagvlak	37
8.2 Conclusies en aanbevelingen per preventieve maatregel	38
8.3 Generale conclusies en aanbevelingen	42

1 INLEIDING

Sinds 1986 is er binnen de gemeente Roosendaal aandacht voor de bestuurlijke preventie van criminaliteit.

Nu het gemeentelijk beleid op dit terrein steeds duidelijker vorm begint te krijgen is een goed moment aangebroken om de ervaringen uit de voorbije periode te evalueren en aanbevelingen te doen voor het beleid in de komende jaren. Deze evaluatie vindt plaats in het kader van het "onderzoek criminaliteitspreventie in Roosendaal" dat wordt gefinancierd door de Stuurgroep Bestuurlijke Preventie van de Ministerie van Justitie en Binnenlandse Zaken.

Dit onderzoek is in 1987 van start gegaan en bestaat uit de volgende onderdelen:

- onderzoek onder jongeren in Roosendaal, ter onderbouwing van het preventiebeleid gericht op jongeren;
- een slachtofferenquête onder bewoners van Roosendaal, onder meer om beter zicht te krijgen op de feitelijk plaatsvindende criminaliteit;
- evaluatie van afzonderlijke preventieve maatregelen en de ontwikkeling van het bestuurlijke preventiebeleid in zijn geheel.

Het onderzoeksrapport dat voor u ligt is een tussenrapportage in het kader van het derde onderdeel van het onderzoek. Deze tussenrapportage op het bestuurlijk preventiebeleid in de periode voorjaar '86 tot voorjaar '89.

De eindrapportage van het onderzoek zal in 1990 plaatsvinden.

Leeswijzer

Deze rapportage bevat de volgende onderdelen:

- In hoofdstuk 2 wordt de opzet van dit deel van het onderzoek uiteengezet.
- In hoofdstuk 3 volgt een kort overzicht van de belangrijkste mijlpalen in de nog jonge bestuurlijke preventiegeschiedenis van Roosendaal. Het is een stukje achtergrondinformatie waarmee de volgende hoofdstukken zich wat makkelijker laten lezen.
- In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de wijze waarop bestuurlijke preventie binnen de gemeente vorm krijgt en het functioneren van de overlegorganen die zich met het bepalen van het bestuurlijk preventiebeleid bezighouden.
- In de hoofdstukken 5 tot en met 7 komen de verschillende preventieve maatregelen die genomen c.q. in ontwikkeling zijn aan de orde.

De maatregelen zijn gegroepeerd volgens de hoofdlijnen uit het regeringsrapport Samenleving en Criminaliteit (1989):

- . maatregelen op het gebied van gebouwde omgeving en criminaliteit;
- . maatregelen ter vergroting van (informeel) toezicht;
- . maatregelen gericht op het versterken van de band van jongeren met de samenleving.

- Bij deze indeling kan worden opgemerkt dat in het kader van de tweede hoofdlijn de projecten aan de orde komen die al langere tijd draaien en binnen het onderzoek extra aandacht krijgen: het project flatproblematiek Westrand en het buurtpreventieproject. Overigens zijn deze projecten beslist niet alleen gericht op het verhogen van informeel toezicht, vandaar dat wij verder spreken van buurtgerichte projecten.
- In hoofdstuk 8 volgen tot besluit conclusies en aanbevelingen.

2 OPZET VAN HET ONDERZOEK

In dit onderzoek wordt getracht de volgende vragen te beantwoorden.

- Heeft zich sinds de start van de projectgroep een breed draagvlak voor bestuurlijke preventie ontwikkeld en welke rol hebben de in de projectgroep vertegenwoordigde geledingen daarbij gespeeld? We onderscheiden hierbij een gemeentelijk en een maatschappelijk draagvlak.
- Op welke terreinen zijn concrete activiteiten uitgevoerd en welke ervaringen zijn daarmee opgedaan? Welke bevorderende en belemmerende factoren spelen daarbij een rol?
- Op welke terreinen zijn tot op heden weinig tot geen activiteiten uitgevoerd en wat zijn daar de oorzaken voor?

Bij de beantwoording van deze vragen wordt van de volgende bronnen gebruik gemaakt:

- Schriftelijke bronnen over de jaren 1986 tot en met 1989: vergaderverslagen van project- en werkgroepen, projectvoorstellen, beleidsplannen, etc..
- Mondelinge informatie; in aanvulling op het schriftelijk materiaal zijn er zes functionarissen (3 van politie, 2 van gemeente en de ex-coördinator Bestuurlijke Preventie geïnterviewd. Deze interviews hebben plaatsgevonden in de periode november 1988 tot en met juni 1989.
- Criminaliteitscijfers: bij enkele maatregelen is het mogelijk om aan de hand van de beschikbare politiecijfers uitspraken te doen over effecten van die maatregelen. Daarbij wordt vooral gebruik gemaakt van gegevens over 1987 en 1988 waarbij een onderscheid is gemaakt naar aangiften van misdrijven in het buurtpreventiegebied en van aangiften van misdrijven in overig Roosendaal. Overigens is deze uitsplitsing door de politie slechts voor een beperkt aantal delicten gemaakt. Het betreft vernielingen aan auto's, overige vernielingen en diefstal uit auto's.

3 DRIE JAAR BESTUURLIJKE PREVENTIE IN VOGELVLUCHT

3.1 Het ontstaan en de beginperiode

Naar aanleiding van het in 1985 verschenen nationale beleidsplan "Samenleving en Criminaliteit" vindt voorjaar 1986 bij de politie een "brainstorm" plaats over de mogelijkheden van een preventiebeleid binnen de gemeente Roosendaal. Als logisch vervolg daarop bespreekt de politie dit onderwerp met de gemeente. Dit leidt tot een eerste aanzet voor een bestuurlijke preventiebeleid met de gemeentelijke adviesnota inzake het (nationale) beleidsplan "Samenleving en Criminaliteit". Als uitvloeisel van deze adviesnota wordt op 27 mei 1986 de projectgroep Samenleving en Criminaliteit ingesteld. De kern van deze projectgroep bestaat uit ambtenaren van verschillende gemeentelijke diensten (ambtelijke projectgroep); daarnaast wordt een aantal vertegenwoordigers uit het "maatschappelijk middenveld" gevraagd om bepaalde vergaderingen bij te wonen (projectgroep in brede samenstelling). De commissaris van politie in Roosendaal is voorzitter van deze projectgroep; de gemeente vervult het secretariaat.

In september 1986 verschijnt het gemeentelijke rapport "Vandalisme in Roosendaal en Nispen", waarin een aantal preventieve maatregelen wordt voorgesteld, met een onderscheid naar korte termijn en middenlange termijn.

De belangrijkste korte termijn maatregel is een buurtpreventieproject in een aantal (11) straten in de binnenstad. Dit project gaat op 17 november 1987 officieel van start. Andere korte termijn maatregelen - waaronder de aanpak van diefstal uit auto's op het Emile van Loonpark, het op volle sterkte laten branden van de verlichting in een deel van de binnenstad en het plaatsen van fietsenklemmen - worden later in uitvoering genomen.

Als belangrijkste middenlange termijn maatregel worden voorgesteld:

- het opzetten van een vernielregistratie bij de gemeente;
- het bevorderen van de betrokkenheid van het club- en buurthuiswerk bij de preventie van criminaliteit;
- aanbod van recreatieve voorzieningen voor de jeugd verbeteren c.q. aanbod van alternatieve mogelijkheden van vrije tijdsbesteding;
- het invoeren van een alcoholmatigingsbeleid.

Eind 1987 verschijnt het tweede gemeentelijke rapport, over bestuurlijke preventie, getiteld "Aanpak van veel voorkomende criminaliteit in Roosendaal".

Uit dit rapport blijkt dat de korte termijnmaatregelen uit de vorige rapportage inmiddels gerealiseerd zijn; maar nergens blijkt dat fundamenteel voortgang is geboekt met de middenlange termijn maatregelen. Wel wordt een aantal nieuwe middenlange termijn maatregelen genoemd, ondermeer de inrichting van de gebouwde omgeving, vandaliseprojecten op scholen en een gezamenlijk Halt-bureau met enkele andere gemeenten die in het arrondissement Breda gelegen zijn.

Voorts valt op dat het reeds in gang gezette buurtpreventieproject is omgedoopt in een middenlange termijnmaatregel.

3.2 Aanstellen coördinator Bestuurlijke Preventie en verdere ontwikkeling bestuurlijke preventie

Aangezien in de voorafgaande periode gebleken is dat voor de verwezenlijking van de plannen ambtelijke coördinatie noodzakelijk is, wordt per 1 januari 1988 mede op advies van de projectgroep voor 3 dagen in de week een coördinator bestuurlijke preventie aangesteld. Voorts wordt voor secretariële ondersteuning 1.5 dag in de week beschikbaar gesteld.

De coördinator houdt zich vooral bezig met de onderbouwing van het bestuurlijke preventiebeleid.

In de eerste plaats stelt zij het "beleidsplan vermindering veel voorkomende criminaliteit 1989/1992" op.

In dit beleidsplan - dat op 17 mei 1988 door de projectgroep Samenleving en Criminaliteit wordt vastgesteld - komen onder meer de volgende aspecten aan de orde:

- Organisatorische inbedding van het bestuurlijke preventiebeleid.
- Een hernieuwd overzicht van preventieve maatregelen.
In vergelijking met de rapportages uit 1986 en 1987 is er weer het een en ander veranderd. Als nieuwe maatregelen worden de aanpak van de flatsproblematiek Westrand en de aanpak van verwervingscriminaliteit van drugsgebruikers naar voren geschoven; van de oude middenlange termijnmaatregelen worden alleen de vernielregistratie en vandaliseprojecten expliciet aan de orde gesteld. Hetgeen overigens niet betekent dat "oude" maatregelen van de baan zijn.

Kort na het verschijnen van de (nieuwe) beleidsnota wordt mede met het oog op de vergroting van kennis en over motivatie voor bestuurlijke preventie een conferentie Samenleving en Criminaliteit gehouden.

Een tweede belangrijke activiteit ter onderbouwing van het bestuurlijke preventiebeleid is het opzetten van de vernielregistratie. Eerdere pogingen (in 1986 en 1987) om een registratie op poten te zetten hadden niet tot het gewenste resultaat geleid; door de inspanningen van de coördinator zijn verschillende diensten en afdelingen er toe overgegaan de vernielingen aan hun bezittingen op een standaardformulier te registreren en op te zenden aan de coördinator.

Daarnaast is de coördinator betrokken bij de uitvoering c.q. voorbereiding van preventieve maatregelen. Het betreft:

- De al lopende projecten, die verdere aandacht behoeven (met name buurtpreventie en fietsdiefstalproblematiek).
- Preventie-adviezen bij enkele bouwplannen in de gemeente.
- Voorbereiding van het project Flatsproblematiek Westrand.

Voorts lag het in de bedoeling dat het project vandalisme en inbraak op scholen opgepakt zou worden, maar dit wordt in de ijskast gezet omdat de afdeling Onderwijs te kennen geeft geen ambtelijke capaciteit voor het project te kunnen vrijmaken. Al met al leidt dit er toe dat er in 1988 slechts weinig aan de weg wordt getimmerd met concrete preventieve maatregelen: het meeste wat gebeurt zit in de sfeer van onderbouwing van beleid, voorbereiding en advieswerk. Het is dan ook niet verbazingwekkend dat het bedrag dat de gemeente voor preventieve maatregelen (dus exclusief de loonkosten van de coördinator) uitgeeft aanzienlijk lager ligt dan in 1987.

Eind 1988 neemt de coördinator Bestuurlijke Preventie ontslag; zij wordt per 1-3-1989 opgevolgd door een nieuwe coördinator.

Voorts komt vanaf eind 1988 de voorbereiding voor een aantal preventieve activiteiten op gang. Het betreft maatregelen die al in de rapportages van 1986 en 1987 (zij het in iets andere vorm) werden genoemd:

- Het project Vandalisme op scholen wordt uit de ijskast gehaald, aangezien er bij onderwijs ambtelijke capaciteit is vrij gemaakt.
- Het sportpreventieproject voor randgroepjongeren.
- Verbetering van openbare verlichting.
- Het haltbureau voor gemeenten in West-Brabant, gevestigd in Roosendaal.

Bovendien zorgt de gemeente voor secretariële ondersteuning (7 uur in de week) ten behoeve van het buurtpreventieproject.

3.3 De rol van de politie bij de preventie van criminaliteit

De politie heeft in Roosendaal een belangrijk aandeel in de preventie van criminaliteit. Enerzijds blijkt dit uit de pro-actieve en wijkgerichte werkwijze die de politie in het Roosendaalse voorstaat. Daarnaast levert de politie op tal van punten ondersteuning aan de ontwikkeling en uitvoering het van bestuurlijke preventiebeleid van de gemeente. Naast het reeds genoemde feit dat de commissaris van politie voorzitter is van de projectgroep Samenleving en Criminaliteit, onderneemt de politie ondermeer de volgende activiteiten:

- advisering aan particulieren, bedrijven en scholen over inbraakpreventie;
- het toetsen van bepaalde stedenbouwkundige plannen en bouwplannen;
- coördinatie van het buurtpreventieproject;
- het leveren van een bijdrage aan het van de grond krijgen van preventieve maatregelen op het terrein van jeugdwelzijn;
- het verzorgen van gegevens over criminaliteit.

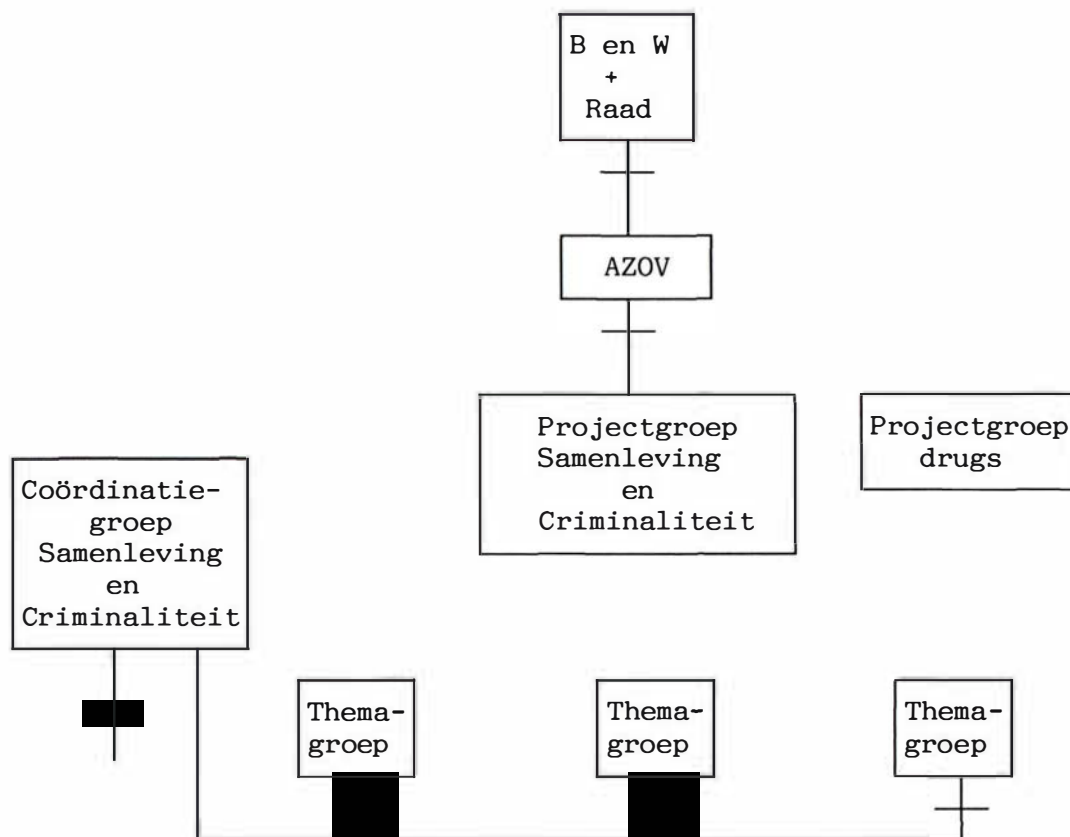
4 HET BESTUURLIJKE PREVENTIECIRCUIT

In 4.1 wordt kort aangegeven hoe de organisatiestructuur formeel volgens een in 1988 bekrachtigd organisatiemodel geregeld is. Vervolgens wordt in 4.2 aangegeven waarom deze structuur tot stand is gekomen, hoe deze functioneert, welke "officieuze" aanpassingen er hebben plaatsgevonden en welke verdere aanpassingen volgens de onderzoekers noodzakelijk zijn. In 4.3 wordt kort ingegaan op de mogelijkheden voor de inhoudelijke onderbouwing van het bestuurlijk preventiebeleid.

4.1 Beschrijving organisatiestructuur

In 1986 is de projectgroep Samenlevingen en Criminaliteit ingesteld. Pas bij het verschijnen van het "Beleidsplan vermindering veel voorkomende criminaliteit 1989/1992" (17 mei 1988) wordt een meer uitgebreide organisatiestructuur vastgelegd. De hoofdlijnen van deze structuur zien er als volgt uit:

Schema 1: hoofdlijnen organisatiestructuur bestuurlijke preventie volgens beleidsplan vermindering veel voorkomende criminaliteit 1989/1992

Dit organisatieschema verdient enige uitleg.

Als beleidstoetsend orgaan wordt de **Werkgroep Algemene Zaken en Openbare Veiligheid (AZOV)** aangewezen.

Uitgangspunt daarbij is dat het gemeentebestuur de verantwoordelijkheid heeft voor het bestuurlijke preventiebeleid en de AZOV voorstellen over het te voeren preventiebeleid (inclusief financiële consequenties) aan **de Raad en het college** moet doen. Tevens wordt binnen de AZOV en justitie bij het lokale preventiebeleid betrokken. De "normale" bezetting van de AZOV ziet er als volgt uit: de burgemeester, de gemeentesecretaris, het hoofd van afdeling 1, de commissaris van politie en de commandant van de brandweer.

Ten behoeve van de taken op het terrein van bestuurlijke preventie wordt de AZOV uitgebreid met de portefeuillehouder belast met volksgezondheid en jeugd- en jongerenbeleid, de directeur van de dienst WOSC, de coördinator veel voorkomende criminaliteit en een vertegenwoordiger van het Openbare Ministerie.

De vergaderfrequentie is minimaal 2 keer per jaar.

De **projectgroep samenleving en criminaliteit** (in vele andere gemeenten zou hier van stuurgroep worden gesproken) heeft tot taak om de activiteiten van de verschillende themagroepen op elkaar af te stemmen. Tevens dient de projectgroep de beleidsvoorstellen "voor te koken" die in de AZOV worden besproken.

De projectgroep bestaat uit de commissaris van politie, drie medewerkers van de politie, de coördinator en secretaresse veel voorkomende criminaliteit, (een) vertegenwoordiger(s) van de dienst stadsontwikkeling, de dienst welzijn, onderwijs, sport en cultuur, het bureau voorlichting, de gemeentelijke sociale dienst en de dienst gemeentewerken. Daarnaast participeren in deze projectgroep, afhankelijk van de aan de orde zijnde thema's c.q. projecten diverse vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld.

In Roosendaal is in 1985 een **projectgroep drugs** ingesteld. Tot 1988 opereert deze projectgroep los van de projectgroep samenleving en criminaliteit, hoewel er in beide projectgroepen personele unies voorkomen. De verklaring hiervoor is dat de projectgroep drugs het accent legt op de volksgezondheids- en maatschappelijke dienstverleningsaspecten van het drugsprobleem c.q. het totaal van de drugshulpverlening. Wil echter een geïntegreerd drugsbeleid gevoerd worden dan is het noodzakelijk de andere aspecten van het drugsprobleem, de strafrechtelijke en openbare orde aspecten, meer expliciet daarbij te betrekken. Omgekeerd kan van een geïntegreerd bestuurlijk preventiebeleid met betrekking tot veel voorkomende criminaliteit geen sprake zijn indien "drugs", "alcohol" en daaraan gerelateerde criminaliteit buiten beschouwing worden gelaten. Daarom wordt voorgesteld de projectgroep drugs uit te breiden met de coördinator veel voorkomende criminaliteit en deze projectgroep nauwer te laten samenwerken met de projectgroep samenleving en criminaliteit. Afstemming en samenwerking dient plaats te vinden op niveau van projectgroepen (coördinatiegroep en themagroepen) en via het AZOV-overleg.

Onder de projectgroep Samenleving en Criminaliteit hangen **themagroepen** die ten aanzien van specifieke onderdelen (thema's) van het bestuurlijke preventiebeleid ideeën ontwikkelen (voeding van het beleid) en de uitvoering van preventiemaatregelen en projecten coördineren.

De samenstelling en vergaderfrequentie zijn afhankelijk van de aard van de themagroep.

Op het moment van verschijnen van het beleidsplan bestaan de volgende themagroepen:

- Buurtpreventie: in het beleidsplan wordt voorgesteld om de vertegenwoordigers van bewoners en horeca uit de binnenstad over te hevelen van de brede projectgroep naar een themagroep buurtpreventie.
De brede projectgroep (die in het verleden vooral over buurtpreventie vergaderde) zou ophouden te bestaan.
- Flatproblematiek Westrand.
- Sociaal-culturele instellingen en randgroepjongeren¹.

De motor achter het bestuurlijke preventiebeleid wordt gevormd door de **coördinatiegroep veel voorkomende criminaliteit**. Dit (kleine) groepje moet de diverse activiteiten stimuleren, een beleidsplan ontwikkelen en een soort bestuurlijke preventie denktank vormen.

De kern van dit groepje bestaat uit de coördinator veel voorkomende criminaliteit, de commissaris van politie, twee beleidsmedewerkers van de politie en een van de dienst WOSC. Daarnaast moeten wisselende leden op bepaalde onderdelen specifieke bijdragen leveren.
De groep vergadert wekelijks en dan kort en krachtig.

Tenslotte moeten nog drie commissies worden genoemd, die niet in schema 1 zijn opgenomen. Het betreft:

- De commissie algemene en bestuurlijke zaken die een taak heeft bij de voortgangsbewaking van het bestuurlijke preventiebeleid.
- De raadscommissie voor welzijn, maatschappelijke dienstverlening en volksgezondheid, welke van informatie wordt voorzien, die raakvlakken heeft met drugshulpverlening en zorg voor (randgroep)jongeren.
- De begeleidingscommissie van het onderzoek, bestaande uit een beleidsmedewerker van de politie (voorzitter), de coördinator Bestuurlijke Preventie, het hoofd van Afdeling 1, twee vertegenwoordigers van de Stuurgroep Bestuurlijke Preventie van het Ministerie van Justitie en een vertegenwoordiger van het onderzoeksbureau. In deze commissie worden de plannen voor de uitvoering van de verschillende onderdelen van het onderzoek alsmede de daaruit voortvloeiende rapportages besproken. Als het commentaar van deze begeleidingscommissie is verwerkt, wordt een rapportage aan de projectgroep Samenleving en Criminaliteit gepresenteerd. De projectgroep bepaalt vervolgens in hoeverre de aanbevelingen uit de betreffende rapportage worden overgenomen.

---

¹ Is nooit als zodanig bijeen geweest, maar er zijn wel initiatieven op dit terrein ontplooid (zie hoofdstuk 7).

4.2 Het functioneren van de organisatiestructuur

Vanaf 1986 tot begin 1988 bestaat de organisatiestructuur in feite alleen uit brede projectgroep en ambtelijke projectgroep. De **brede projectgroep** is in het leven geroepen om bewoners, winkeliers en horeca uit de binnenstad (het gebied waar criminaliteit en overlast het sterkst spelen) te betrekken bij het aanpakken van problemen. De vertegenwoordigers van deze groeperingen zijn in juli 1986 "geworven" via drie informatiebijeenkomsten over bestuurlijke preventie. De vergaderfrequentie van de brede projectgroep is in de beginperiode van 1986 ongeveer eens per maand; in 1987 daalt dit tot eens per twee maanden. De opkomst is over het algemeen goed. In de vergaderingen komen naast de voortgang van het buurtpreventieproject en korte termijn maatregelen (camerabewaking Emile van Loonpark, verlichting niet terugschakelen in binnenstad, fietsenklemmen) een aantal andere onderwerpen aan bod, waaronder het al dan niet vrij geven van de sluitingstijden van de horeca, het beleid van politie inzake drugs, overlast van te hard rijdende auto's, etc. Het nut van de vergaderingen is vooral gelegen in informatie-uitwisseling, er worden afgezien van het buurtpreventieproject niet of nauwelijks nieuwe activiteiten via deze brede projectgroep in gang gezet. Bovendien zit er een flinke mate van overlap in de vergaderingen van ambtelijke en brede projectgroep. Het is dan ook niet verwonderlijk dat in de beleidsnota van 1988 wordt voorgesteld de brede projectgroep op te heffen en een deel van de leden te doen overgaan in een themagroep buurtpreventie. Dit voorstel leidt er toe dat de overlap tussen ambtelijke projectgroep en brede projectgroep inderdaad verdwijnt en de brede projectgroep zich vrijwel uitsluitend met het buurtpreventieproject bezig houdt. Om strategische redenen blijft de naam van deze commissie echter ongewijzigd. Het zwaartepunt in de coördinatie van het bestuurlijke preventiebeleid ligt tot begin 1988 heel duidelijk bij de **ambtelijke projectgroep Samenleving en Criminaliteit**. In deze periode komt men ongeveer eens per maand bijeen. De opkomst is het over het algemeen vrij goed: van de 12 leden zijn er gemiddeld 9 aanwezig. Uit de notulen blijkt duidelijk dat de projectgroep een zeer breed werkveld heeft: alle korte en middenlange termijn maatregelen worden besproken en daarnaast komen meer algemene onderwerpen als projecten in andere gemeenten en het functioneren van de projectgroep aan de orde. De rol van de projectgroep bij het van de grond krijgen van preventiemaatregelen kan als volgt worden omschreven:

- Oriënterende fase: er wordt een idee gelanceerd en na het inwinnen van informatie door een van de leden van de projectgroep wordt er overleg gevoerd met mogelijke betrokkenen.
- Voorbereidende fase: praktische uitwerking van het idee in een notitie voor het gemeentebestuur, die de uiteindelijke beslissing over het uitvoeren van het plan moet nemen.
- Uitvoerende fase: in deze fase is de betrokkenheid van de projectgroep gering: ze wil slechts op de hoogte worden gehouden.

We zien in deze periode tot begin 1988 dat naast het buurtpreventieproject alleen de korte termijn maatregelen van de grond komen.

De verklaring hiervoor ligt voor de hand: de korte termijn maatregelen zijn eenvoudig te realiseren en er is niet of nauwelijks coördinatie binnen de gemeente voor vereist. Bij middenlange termijn maatregelen ligt dit heel anders: het gaat hier om maatregelen die duidelijke inspanningen van vaak meerdere gemeentelijke afdelingen vereisen. Zonder interne "trekker" bij de gemeente zullen deze niet van de grond komen.

Bovendien is er nog een zwak punt in de organisatiestructuur aan te wijzen: er is geen formele lijn tussen projectgroep en gemeentebestuur waardoor het gemeentebestuur onvoldoende betrokken wordt bij het gestalte geven van het bestuurlijke preventiebeleid.

Het is dan ook een logische stap dat er begin 1988 wordt overgegaan tot de aanstelling van een coördinator bestuurlijke preventie en het is al even logisch dat deze coördinator een nieuwe organisatiestructuur ontwerpt waarmee getracht wordt bovengenoemde zwaktes te ondervangen.

Deze in 4.1 reeds weergegeven organisatiestructuur treedt medio 1988 in werking. Het gevolg daarvan is dat de projectgroep een wat minder breed werkkterrein krijgt: de fase van oriëntatie op mogelijke maatregelen komt met name bij de coördinator en de (kleine) coördinatiegroep Samenleving en Criminaliteit te liggen. Ten gevolge van de wat minder brede taak van de projectgroep neemt ook de vergaderfrequentie wat af: in 1988 komt men 9 keer bijeen.

De meest wezenlijke vraag is in hoeverre de vernieuwde organisatiestructuur de eerder genoemde bezwaren ondervangt. Uit de eind 1988 gehouden interviews is naar voren gekomen dat met name de lijn naar het gemeentebestuur problematisch bleef: de (uitgebreide) AZOV komt te weinig bijeen om bij de bestuurders echte betrokkenheid bij bestuurlijke preventie te creëren; men bepreekt (voorjaar 1988) weliswaar in lovende termen het "Beleidsplan vermindering veel voorkomende criminaliteit 1989/1992", maar er is niet of nauwelijks bemoeienis met de implementatie van het voorgestane beleid en de knelpunten die zich daarbij voordoen.

Een ander probleem dat zich in 1988 voordoet is dat bepaalde gemeentelijke afdelingen en diensten (Onderwijs en Gemeente Werken) weinig medewerking verlenen aan het preventiebeleid.

- Het eerste probleem wordt - als de nieuwe coördinator bestuurlijke preventie op het toneel verschijnt - opgelost door periodiek overleg tussen burgemeester, gemeentesecretaris, hoofd Afdeling 1 en de coördinator bestuurlijke preventie. Het bestaan van dit overleg heeft er overigens toe geleid dat de coördinatiegroep een wat andere functie heeft gekregen. De "stimulerende denktankrol" is minder belangrijk geworden en men richt zich vooral op afstemming tussen politie en gemeente en op de voorbereiding van projectgroepvergaderingen. Dit heeft er toe geleid dat de vergaderfrequentie is afgenomen: van eens per week naar eens in de drie tot vier weken.
- Het tweede probleem is inmiddels ten dele opgelost: de afdeling Onderwijs heeft de coördinatie van het vandalismeproject op scholen op zich genomen.

Conclusies en aanbevelingen organisatiestructuur

Aangezien er een redelijke mate van tevredenheid bestaat over het functioneren van de (inmiddels dus wat aangepaste) organisatiestructuur, zijn ingrijpende veranderingen niet noodzakelijk.

Het verdient echter wel aanbeveling een aantal kleinere aanpassingen door te voeren. Die aanpassingen zijn er met name op gericht de organisatiestructuur "in de pas te laten lopen" met recente ontwikkelingen op het terrein van bestuurlijke preventie in Roosendaal.

- De projectgroep Samenleving en Criminaliteit is steeds meer als beleidssturende commissie gaan functioneren. Gelet op deze ontwikkeling is het van belang dat ook de afdelingen Onderwijs en Gemeentewerken op beleidsniveau in de projectgroep vertegenwoordigd worden.
- De politie heeft in deze startfase van het bestuurlijk preventiebeleid duidelijk een trekkende rol vervuld. Vanaf begin 1988 is ook de gemeente steeds actiever geworden op het gebied van bestuurlijke preventie. Om het groeiende belang wat binnen het gemeentelijk apparaat aan bestuurlijke preventie wordt toegekend te "bevestigen" en verder uit te bouwen verdient het aanbeveling dat de burgemeester het voorzitterschap van de projectgroep Samenleving en Criminaliteit overneemt van de korpschef.
- Op het gebied van vandalisme zijn het afgelopen half jaar een aantal nieuwe ontwikkelingen op gang gekomen. Het verdient daarom aanbeveling om een Themagroep Vandalisme in te stellen. Hierin kunnen zowel het vandaliseproject op scholen, de beveiliging van scholen en de vernielregistratie in onder worden gebracht.
- Er is een flink aantal andere preventieve activiteiten die in feite (nog) geen duidelijke plaats in de organisatiestructuur hebben. Het betreft het sportpreventieproject, advisering gebouwde omgeving, het verlichtingsgebeuren, de fietsdiefstal aanpak (via stallingsmogelijkheden) en activiteiten van de afdeling Groenvoorzieningen.
Voor het sportpreventieproject geldt dat de projectgroep op de hoogte moet worden gehouden en moet trachten invloed uit te oefenen op de preventieve component. Aangezien preventie hier slechts een deelbelang is, lijkt het niet verstandig om hier een themagroep in het kader van samenleving en criminaliteit te maken.
Voor de overige 4 activiteiten geldt dat ze alle 4 iets met gebouwde omgeving en criminaliteit te maken hebben.
Het verdient derhalve aanbeveling een themagroep gebouwde omgeving en criminaliteit in te stellen, waarin dergelijke activiteiten bewaakt worden en op elkaar worden afgestemd. Overigens moet dit een club zijn die niet te vaak bijeenkomst; eigenlijk zou de coördinator goed moeten volgen wat er zo ongeveer in de gemeente op dit terrein gebeurt en deze themagroep pas bijeen roepen als het echt nodig is: ongeveer 4 keer per jaar lijkt voldoende, dan worden in ieder geval onderlinge contacten in stand gehouden.
- De beide voorgaande aanbevelingen hebben ook consequenties voor de taak van de projectgroep: zij zal vooral de voortgang van de

themagroepen en "overige relevante projecten" (Sportpreventie) moeten bewaken en het toekomstige beleid moeten bepalen (waar bijsturen, welke nieuwe ontwikkelingen zouden aandacht moeten krijgen).

- Gelet op het groeiend aantal preventie-activiteiten is het van groot belang dat de verschillende betrokkenen op de hoogte worden gehouden van de activiteiten die worden uitgevoerd en de resultaten die worden geboekt. Dit kan gebeuren door per kwartaal korte en heldere voortgangsrapportages naar de betrokken te sturen. Dit bevordert de onderlinge afstemming en verhoogt de betrokkenheid bij bestuurlijke preventie.
- Voor de coördinator hebben de voorgaande aanbevelingen als consequentie dat in ieder geval de volgende activiteiten tot zijn taak behoren:
  - . ondersteuning binnen het gemeentelijk apparaat waar nodig;
  - . zorgen dat de verschillende betrokkenen periodiek over de activiteiten rapporteren;
  - . volgen van ontwikkelingen in criminaliteit (ten behoeve van evaluatie en onderbouwen mogelijke nieuwe ontwikkelingen).

4.3 Onderbouwing preventiebeleid

Voor de onderbouwing van preventiebeleid zijn gegevens over criminaliteit onontbeerlijk.

Ook op dit punt heeft de politie in Roosendaal een belangrijke inbreng. Zo verzorgt zij overzichten van **aangiften** voor verschillende delicten. Sinds 1987 wordt voor sommige delicten een uitsplitsing gemaakt naar het buurtpreventiegebied en de rest van Roosendaal². Binnen het buurtpreventiegebied worden de aantallen aangiften zelfs per straat weergegeven.

Het ligt in de bedoeling dat de aangiften nog dit jaar geautomatiseerd verwerkt gaan worden. Met het oog daarop is van belang dat wordt aangegeven welke gegevens op welke wijze uit de computer moeten rollen om het preventiebeleid zo optimaal mogelijk te kunnen onderbouwen.

Naast politiegegevens kunnen **gegevens over vernielingen** aan gemeentelijk eigendom een belangrijke bron vormen voor de onderbouwing van bestuurlijk preventiebeleid.

Begin 1987 wordt een eerste gemeentelijke adviesnota aan burgemeester en wethouders uitgebracht over het opzetten van een vernielregistratie. Kern van de vernielregistratie is dat veertien verschillende gemeentelijke diensten en afdelingen de vernielingen aan hun eigendommen op formulieren registreren en deze formulieren doorsturen naar een centraal punt.

---

² De politie heeft ook begin 1987 een enquête onder bewoners van de binnenstad gehouden om een beeld te krijgen van participatiebereidheid voor het buurtpreventie project, gesignaleerde problemen, slachtofferschap en angstgevoelens. Ook verwerking van de enquêtes en rapportage zijn door een politiefunctionaris verzorgd. Een dergelijke exercitie zal overigens, gelet op de grote investering aan tijd, niet snel nog eens door de politie worden uitgevoerd.

Het duurt evenwel tot najaar 1988 tot dat de registratie redelijk gaat lopen. De coördinator heeft inmiddels de procedure vereenvoudigd. Zij is zelf het centrale punt (was de politie) geworden waar de formulieren heen gaan en kan mede daardoor diensten en afdelingen afbellen met de vraag waar hun formulieren blijven.

Over 1988 worden er 353 vernielingen met een gezamenlijke schade van bijna zes ton geregistreerd. Onderwijs neemt, als in vele andere gemeenten, het leeuwendeel voor zijn rekening: 156 vernielingen met een schade van iets meer dan vier ton. Goede tweede is Plantsoenen met een schade van bijna 70.000 gulden. Daarna volgen drie diensten (Sport en Recreatie, Stadsontwikkeling en Weg- en Waterbouw) met een schade van rond de 25.000 gulden.

Overigens is er een aantal van de veertien diensten en afdelingen die blijkens de registratie niet of nauwelijks last hebben van vandalisme. Het betreft de brandweer, de politie, bouwkunde en het slachthuis.

Hoewel de deelname aan de registratie inmiddels bevredigend is, is de registratie nog niet optimaal bruikbaar. De verzamelde data zijn te globaal om (per dienst of afdeling) preventieve maatregelen op te baseren.

Met het oog hierop heeft de coördinator bestuurlijke preventie juni 1989 voorgesteld om meer specifieke informatie te achterhalen. Dit heeft alleen zin als de afdelingen en diensten ook zelf op basis van die verzamelde informatie preventieve maatregelen kunnen gaan treffen. Het verdient dan ook aanbeveling dat per dienst wordt geïnventariseerd welke informatie de betreffende dienst voor het **eigen** preventiebeleid zinvol vindt. Vermoedelijk zal daarbij blijken dat de afdelingen en diensten die weinig schade lijden ook weinig behoefte hebben aan gestystematiseerde informatie over vernielingen aan hun objecten. Indien dit inderdaad het geval is, heeft het weinig zin deze diensten of afdelingen nog verder te laten registreren: het is zonde van het papier en de tijd die er in gaat zitten (al is het maar weinig).

Een derde belangrijke informatiebron vormt de **slachtofferenquête**. Begin 1989 is een dergelijke enquête - in het kader van het onderzoek criminaliteitspreventie in Roosendaal - voor het eerst voor geheel Roosendaal gehouden (zie rapportage "Resultaten Slachtofferenquête Roosendaal").

Deze enquête is om meerdere redenen van belang:

- Voor een aantal delicten geven de resultaten een betere benadering van de werkelijkheid dan politiegegevens. Het betreft vooral vandalisme aan privé-eigendommen, fietsdiefstallen en bedreigingen. Maar ook ten aanzien van delicten als inbraak en diefstal uit auto kan een slachtofferenquête informatie opleveren die niet uit politiegegevens te halen is.
- Via een enquête zijn ook andere gegevens te achterhalen die voor preventiebeleid van belang kunnen zijn: angstgevoelens voor criminaliteit, perceptie van problemen, aangiftebereidheid, etc.

Het verdient zeker aanbeveling om van deze informatiebron ook in de toekomst gebruik te maken: als de slachtofferenquête eens in de drie jaar wordt gehouden is dit voldoende om samen met de twee andere continu beschikbare bronnen (politiegegevens en vernielregistratie) als sturingsinstrument voor het bestuurlijk preventiebeleid te dienen.

5 MAATREGELEN OP HET TERREIN VAN GEBOUWDE OMGEVING EN CRIMINALITEIT

In dit hoofdstuk worden eerst drie "oude" korte termijnmaatregelen behandeld:

- Aanpak van diefstal uit auto's bij het Emile van Loonpark en de Burgemeester Prinsensingel.
- Het treffen van voorzieningen (fietsenklemmen, fietsenrekken en stallingen) om fietsdiefstal tegen te gaan.
- Verbetering van openbare verlichting (met name in de binnenstad).

Vervolgens komt een maatregel aan bod die in de loop van het bestuurlijke preventiegebeuren is gegroeid. Het betreft de advisering omtrent preventie bij bepaalde bouwplannen in de gemeente.

Voorts kan nog worden opgemerkt dat sinds 1988 ook aandacht wordt besteed aan de beveiliging van scholen tegen inbraak. In dit kader worden in overleg met politie de schoolgebouwen fasegewijs voorzien van stilalarm. Dit onderdeel leent zich momenteel (nog) niet voor evaluatie.

5.1 Inbraak en diefstal auto's (Emile van Loonpark en Burgemeester Prinsensingel)

Opzet

In het gemeentelijk rapport uit 1986 worden ter vermindering van het aantal diefstallen uit auto's onder meer de volgende maatregelen voorgesteld:

- Betere verlichting op de parkeerplaats Emile van Loonpark.
- Het plaatsen van een videocamera op de lichtmast met kabelverbinding naar het politiebureau, alwaar de parkeerplaats dan met een monitor in de gaten kan worden gehouden.
- Verlichtingsniveau in de Burgemeester Prinsensingel in het weekend ('s avonds en 's nachts) vergroten.

Tevens werd voorgesteld om de route van de parkeerplaats naar Markt en Bloemenmarkt beter te verlichten, met het oog op (mogelijke) onveiligheidsgevoelens bij gebruikers van de parkeerplaats.

De kosten van dit project werden geschat op:

- Videocamera, kabel, monitor: f 28.000,-.
- Verbetering verlichtingsroute: f 2.000,- à f 3.000,-.
- De betere verlichting op de parkeerplaats zelf was al opgenomen in plannen van het Energiebedrijf.

Voorbereiding en uitvoering

Met de voorbereiding van het project werd oktober 1986 begonnen. Al snel bleek de oorspronkelijke gedachte om een beweegbare camera aan te schaffen niet haalbaar te zijn. De camera zou te kwetsbaar zijn en het zicht beperkt vanwege de hoge bomen.

Als oplossing komt een opstelling met twee vaste camera's uit de bus, die evenwel ongeveer twee keer zo duur als is als de beoogde oplossing. Dit betekent dat er extra budget geregeld moet worden; dit gebeurt in juni 1987. De totale kosten van het project (inclusief de aanleg van twee kabels om eventueel naar 4 camera's uit te breiden) komen op f 59.480,-.

Eind oktober 1987 is de camera in gebruik genomen, de verbeteringen aan de verlichting in het Emile van Loonpark zijn ook rond die datum gereed gekomen.

Enige maanden later zijn in het Emile van Loonpark ook borden geplaatst met daarop de tekst "(Camera Waakt". De verlichting in de Burgemeester Prinsensingel is begin 1988 op het gewenste niveau gebracht. De kosten daarvan bedroegen ± f 1.250,-.

Resultaten

De resultaten van deze maatregel zijn gunstig, zoals blijkt uit de onderstaande tabel.

**Tabel 1: ontwikkeling aantal aangiften diefstallen uit auto
Emile van Loonpark en buurtpreventiegebied**

Diefstallen uit auto's	Emile van Loonpark		Buurtpreventiegebied*	
	abs	gemiddeld per maand	abs	gemiddeld per maand
- voor plaatsing camera/verbetering verlichting jan '87 t/m okt '87	19	1.9	64	6.4
- na plaatsing camera /verbetering verlichting nov '87 t/m dec '88	9	0.6	68	4.9
- Percentuele daling		68%		24%

*= Het Emile van Loonpark is gelegen in het buurtpreventiegebied in de binnenstad.

- Allereerst valt op dat het aan diefstallen uit auto's in het gehele buurtpreventiegebied is gedaald. Deze daling zou aan de verbetering van de verlichting (zie 5.3) of het buurtpreventieproject toegeschreven (zie 6.1) kunnen worden.
- In de tweede plaats zien we dat het aantal diefstallen uit auto's vooral in het Emile van Loonpark sterk is afgenomen. Bovendien bestaat bij de politie de indruk dat het aantal geparkeerde auto's (met name op de uitgaansavonden) is toegenomen.

- Voorts valt af te leiden dat een geografisch verschuivingseffect niet waarschijnlijk is, gelet op de (minder sterke) daling in de rest van het buurtpreventiegebied.
- De verbeterde verlichting op de Burgemeester Prinsensingel heeft geen duidelijk (extra) effect gehad: de percentuele afname van het aantal diefstallen is hier slechts iets lager dan de afname in de rest van het buurtpreventiegebied.

Dit positieve resultaat (met name van de camera op het Emile van Loonpark) wordt geboekt zonder dat daar substantiële extra inspanningen (buiten de kosten van aanschaf en aanleg) voor nodig zijn. De monitor waarop de beelden van het Emile van Loonpark life te ontvangen zijn, staat in de meldkamer waar altijd de wachtcommandant aanwezig is. Zo nu en dan worden er verdachte situaties op de monitor waargenomen en dan wordt er een wagen ter plaatse gezonden.

Tenslotte kan worden aangetekend dat in 1988 alleen de Kloosterstraat er nog negatief uitspringt wat betreft het aantal diefstallen uit auto's. Hier wordt in 5.3 op terug gekomen.

5.2 Voorzieningen tegen fietsdiefstal

Opzet

In het gemeentelijk rapport uit september 1986 wordt voorgesteld om fietsdiefstal en de overlast van geparkeerde fietsen in (met name) de binnenstad op de volgende wijze aan te pakken:

- Experiment met plaatsing van afsluitbare fietsenklemmen (12 sets van 2 stuks) in de Molenstraat en op de Bloemenmarkt.
- Bij grotere zaken/bedrijven nadere eisen stellen ten aanzien van stallingsmogelijkheden.
- Gerichter politietoezicht op fietsen, eventueel aangevuld met aangepaste regelgeving. De geschatte kosten van de fietsklemmen (inclusief plaatsingen) bedragen f 10.000,-.

Uitvoering

In april 1987 worden de klemmen (conform de oorspronkelijke plannen en begroting) geplaatst.

Het blijkt dat de klemmen in de Molenstraat tijdens de uitgaansavonden (vrijdag en zaterdag) goed gebruikt worden, de klemmen op de Bloemenmarkt wordt echter nagenoeg niet gebruikt. Voorts is duidelijk dat de capaciteit van de geplaatste klemmen te gering is om de overlast (onder andere in de Molenstraat) op te lossen; de politie moet hier nog regelmatig tegen optreden. In maart 1988 wordt door de politie een adviesnota aan B & W uitgebracht met het voorstel om de problematiek van de tijdens de uitgaansavonden geparkeerde fietsen met fietsenrekken (in plaats van klemmen) terug te dringen.

Deze rekken moeten op de volgende lokaties worden geplaatst:

- 25 op de Markt (zuidzijde Raadhuis);
- 20 in de Molenstraat (ter hoogte van nummer 23);
- 20 in de Molenstraat (ter hoogte van nummer 14).

De rekken op de eerste en derde lokatie worden kort na het uitbrengen van de adviesnota geplaatst; op de tweede lokatie doet zich een verkeerstechnisch probleem voor dat aanzienlijke vertraging oplevert. Het lijkt er op dat de rekken nu (juni 1989) binnenkort geplaatst zullen worden.

Overigens bestond er al sinds 1985 een bewaakte fietsenstalling in de Damstraat, die alleen op zaterdag van 21.00 uur 's avonds tot 03.00 uur 's nachts geopend was. De stallingskosten bedroegen een gulden; over het algemeen werden er zo'n 50 tot 60 fietsen gestald. Begin 1989 is de exploitant van deze stalling er echter mee opgehouden.

Naast de maatregelen gericht op het beperken van de fietsproblematiek tijdens uitgaansavonden, zijn er maatregelen genomen c.q. in voorbereiding die betrekking hebben op het stallen van fietsen van het winkelend publiek.

Zo bestaat er sinds oktober 1987 een bewaakte stalling in het winkelcentrum de Rooselaar die frequent gebruikt wordt. Voorts worden door de politie en de Dienst Stadsontwikkeling de mogelijkheden onderzocht voor stallingsmogelijkheden bij het nieuwbouwproject De Biggelaar.

Tenslotte kan vermeld worden dat sinds 1985 een fietsenstalling bij het zwembad De Stok in exploitatie is.

Evaluatie

Het plaatsen van de fietsenklemmen kan als mislukt experiment worden beschouwd. In vergelijking met fietsenrekken zijn de kosten van klemmen veel hoger. Bovendien zijn de rekken zeer eenvoudig te verwijderen en te plaatsen, terwijl dit voor klemmen veel lastiger is en dus ook extra kosten met zich meebrengt. Bovendien is het mogelijk effect van 12 x 2 fietsenklemmen op het aantal fietsdiefstallen natuurlijk beperkt en als de helft van die klemmen gebruikt wordt, zijn de baten in vergelijking tot de kosten te verwaarlozen.

De vraag in hoeverre de stallingsmogelijkheden tot een vermindering van het aantal fietsdiefstallen leiden is op basis van de beschikbare gegevens moeilijk te beantwoorden.

Wel kan worden geconstateerd dat het aantal aangiften van fietsdiefstal in de gehele gemeente Roosendaal vanaf 1980 tot en met 1985 constant en sterk gestegen is (van iets minder van 600 naar 1.338) en dat sindsdien het aantal fietsdiefstallen tamelijk constant is gebleven, zo lag het aantal fietsdiefstallen in 1988 op 1.300.

Bovendien geldt dat er in het jaar voorafgaand aan de realisering van de fietsenstalling in de Rooselaar bij de politie 132 aangiften van fietsdiefstal in het gebied rond de Rooselaar binnenkwamen, in het jaar gerekend vanaf de realisering van deze stalling waren dit er 112. Een daling van 15%.

Een zeker positief effect van de stallingen is dus zeker niet uitgesloten.

Voor de toekomst verdient het in ieder geval aanbeveling - zeker na de stalling in de Damstraat is opgeheven - om de ontwikkeling van het aantal fietsdiefstallen in relatie tot de aangeboden stallingsmogelijkheden goed in de gaten te houden.

5.3 De verbetering van openbare verlichting

Opzet

In het gemeentelijk rapport van 1986 wordt gesteld dat in die gedeelten van de binnenstad waar onvoldoende of geen verlichting aanwezig is, in het algemeen zich ernstiger vormen van vandalisme voordoen.

Er worden twee oplossingen voorgesteld.

1. Op korte termijn in de Damstraat, Dunantstraat, Molenstraat, Bloemenmarkt, Dominéstraat, Kloosterstraat, Markt, Burgemeester Prinsensingel, Raadhuisstraat, Dr. Brabersstraat, Kerkstraat en Nieuwstraat de nachtverlichting niet in te schakelen (= op volle sterkte), als mede enkele reparaties te verrichten. De kosten hiervan bedragen ongeveer f 12.500,- op jaarbasis.
2. Op middellange termijn te bezien wat deze korte termijnmaatregel betekent voor de lightsituatie ter plaatse. Dan zal worden bekeken of de plaatsing van nieuwe of andersoortige lichtpunten/schakelingen noodzakelijk is.

Uitvoering

Vanaf medio november 1987 brandt de openbare verlichting in de aangegeven delen van de binnenstad ook na 22.30 uur op volle sterkte.

Om de uitvoering van de middellange termijn maatregelen te realiseren is voorjaar 1989 een stuurgroep openbare verlichting ingesteld.

Deze stuurgroep³ bestaat uit drie leden van de afdeling Gemeente Werken, twee leden van Afdeling I, een van de politie, een van de Dienst Stadsontwikkeling en een van de ENWA (het geprivatiseerde energiebedrijf). De stuurgroep heeft inmiddels (juni 1989) een advies nota aan B & W uitgebracht.

De belangrijkste punten uit deze nota zijn:

- Voor verzoeken om uitbreiding/verbetering van openbare verlichting binnen de bebouwde kom is momenteel geen budget beschikbaar. Het is dan ook noodzakelijk dat vanaf 1990 een post voor dergelijke verzoeken op het IP (Investerings Plan) wordt opgevoerd.
- Er is een procedure ontwikkeld voor de behandeling van binnenkomende verzoeken. Er wordt eerst bekeken of de verzoeken aan bepaalde criteria voldoen. Indien dit niet het geval is, worden de verzoeken afgewezen, indien dit wel het geval is worden zij op een prioriteitenlijst geplaatst. De politie bepaalt aan de hand van de veiligheidsproblematiek op de diverse lokaties op welke plek de verzoeken op de prioriteitenlijst belanden.

³ Gelet op het organisatieschema zou hier in feite beter van een themagroep gesproken kunnen worden.

- Nummer 1 op de prioriteitenlijst staat momenteel de Kloosterstraat in verband met het grote aantal diefstallen uit auto's.

Overigens is het opvallend dat de meeste verzoeken om verbetering van de verlichting afkomstig zijn van bewoners (c.q. verenigingen van huurders of eigenaren), die **niet** in het binnenstad wonen.

Resultaten

Ook hier kunnen we weer gebruik maken van de politiegegevens uitgesplitst naar buurtpreventiegebied en overig Roosendaal. Overigens geldt hier wel de beperking dat een aantal van de straten waar de verlichting niet langer op een laag pitje wordt gedraaid buiten het buurtpreventiegebied ligt. Het aanlaten van de verlichting werd geacht vooral effect te hebben gehad op het vandalisme. De politiegegevens met betrekking tot vandalisme zijn in de volgende tabel weergegeven.

**Tabel 2: ontwikkeling aangifte van vandalisme
buurtpreventiegebied en overig Roosendaal**

	Aantal aangiften van vernielingen in buurtpreventiegebied	Aantal aangiften van vernielingen in overig Roosendaal
1987	141	721
1988	135	811

In het buurtpreventiegebied zien we dus een lichte daling van 4%, terwijl in de rest van Roosendaal zich een stijging van 12% voordoet. Hierbij dient echter wel bedacht te worden dat:

- Zeker bij vandalisme de politiegegevens een vrij onbetrouwbare afspiegeling van de werkelijkheid geven;
- In het buurtpreventiegebied, naast het op volle sterkte laten branden van verlichting, in het kader van het buurtpreventieproject andere maatregelen zijn getroffen die op het aantal vernielingen van invloed kunnen zijn.

Op basis van de beschikbare gegevens mag dan ook niet zonder meer geconcludeerd worden dat het op volle sterkte laten branden van verlichting een positief effect heeft gehad.

Het meest waarschijnlijk is dat het buurtpreventieproject en het langer laten branden een gezamenlijk positief effect hebben gehad: immers een verhoogde sociale controle door buurtbewoners veronderstelt ook goede mogelijkheden voor bewoners om waar te kunnen nemen wat er gebeurt.

Tenslotte kan worden opgemerkt dat een dergelijk gecombineerd effect zich waarschijnlijk niet beperkt heeft tot vandalisme. Uit de volgende tabel blijkt namelijk dat diefstal uit auto's een zeer vergelijkbaar beeld te zien geeft.

**Tabel 3: ontwikkeling aangifte diefstal uit auto's
buurtpreventiegebied en overig Roosendaal**

	Aantal aangiften diefstal uit auto's buurtpreventie- gebied	Aantal aangiften diefst. uit auto's overig Roosendaal
1987	99	954
1988	61	776

Ook hier zien we dat de ontwikkeling voor het buurtpreventiegebied gunstig afsteekt bij de ontwikkeling in de rest van Roosendaal: in het buurtpreventiegebied een daling van 38% en in overig Roosendaal een daling van "slechts" 18%.

5.4 Advisering over preventie bij bouwplannen

In het rapport "Aanpak van de veelvoorkomende criminaliteit in Roosendaal en Nispen (een tweede rapportage)" uit 1987 is de volgende passage opgenomen.

"In de Structuurschets voor de binnenstad 1987 is nadrukkelijk rekening gehouden met het verschijnsel van de veel voorkomende criminaliteit. Daarin is onderkend dat er inderdaad een relatie bestaat tussen de inrichting van de binnenstad en de aanwezigheid van criminaliteit en onrustgevoelens. Bij aandacht voor dit aspect mag het niet blijven.

Al toegezegd is dat, in de komende jaren bij het ontwerp van de (deel)bestemmingsplannen voor de binnenstad het advies van de projectgroep Samenleving en Criminaliteit zal worden gevraagd en verwerkt."

Het belangrijkste voorbeeld van advisering (door politie en toenmalige coördinator Bestuurlijke Preventie) heeft betrekking op de nieuwbouw van het De Biggelaar-complex.

In het kader van deze evaluatie heeft het geen zin in te gaan op de inhoudelijke kanten van de advisering. Van belang is hier wel dat de adviezen vooral gebaseerd waren op de praktijkervaring die de politie heeft met criminaliteit en dat een belangrijk deel van de aanbevelingen over het ontwerp van politie en coördinator zijn overgenomen⁴.

Dit is voor een belangrijk deel te danken aan het feit dat de projectgroep Samenleving en Criminaliteit in een vroeg stadium op het plan "gedoken" is en duidelijk heeft vastgelegd wie de advisering moest verzorgen.

Uit de gehouden interviews komt naar voren dat het inbouwen van het criminaliteitspreventie steeds vaker (bijvoorbeeld bij de uitbreiding van Tolberg) al op de tekentafels bij de Dienst Stadsontwikkeling plaatsvindt.

⁴ Uit financiële overwegingen (extra kosten) zijn enkele aanbevelingen niet overgenomen.

Dat neemt niet weg dat het op een bepaald moment in de ontwerpfase nuttig en wenselijk is dat de politie vanuit haar "ervaring met criminaliteit" de plannen op bepaalde onderdelen blijft toetsen. Deze toetsing vindt evenwel over het algemeen op een veel minder duidelijke wijze plaats dan bij het De Biggelaar-complex.

Kort samengevat doen zich de volgende knelpunten voor:

- Beslissingen over een en hetzelfde plan worden soms in verschillende projectgroepen genomen. Het betreft de projectgroep Stadsvernieuwing, de projectgroep Verlichting en de projectgroep Verkeersaangelegenheden. Voor grotere projecten (bijvoorbeeld Tolberg) worden aparte projectgroepen geformeerd. Het is voor de politie niet doenlijk om overal de vinger aan de pols te houden; bovendien is het vaak niet zinnig om bepaalde vergadering bij te wonen omdat er niets aan de orde komt wat het preventiebelang raakt.
Het uitoefenen van invloed op de plannen wordt echter wel groter als de adviserende politiefunctionaris de weg binnen het gemeente-apparaat goed kent en goede contacten heeft met de plannmakers bij de gemeente. Hier ligt dus samenvattend een lastig dilemma: je gezicht op vergaderingen laten zien is inhoudelijk lang niet altijd nuttig maar kan toch de kansen op succes vergroten.
- Voor de Dienst Stadsontwikkeling is het moeilijk in te schatten op welke momenten en op welke onderdelen advisering van de zijde van de politie nuttig is: "de politie beschikt over dezelfde boeken over gebouwde omgeving als wij hier hebben". De nuttige inbreng van de politie moet dus hoofdzakelijk voortkomen uit de praktijkervaring die zij hebben met criminaliteit en daar zit nu net het probleem: want het is onduidelijk hoe die ervaringskennis er uit ziet en welke deel daarvan voor de ontwerpen nuttig is.

Een kant en klare oplossing voor deze problemen is niet of nauwelijks te geven. Wel kunnen de volgende aanbevelingen het inbouwen van preventiebelangen ten goede komen:

- De Dienst Stadsontwikkeling kan via haar vertegenwoordiger in de projectgroep Samenleving en Criminaliteit kort melding maken van de belangrijkste ontwikkelingen op stedenbouwkundig terrein. Momenteel is dat vooral Tolberg: op termijn zal ook een aantal kleinere projecten in de binnenstad (renovatie en vervangende nieuwbouw) van start gaan.
Het lijkt voorts zinvol dat de Dienst Stadsontwikkeling bij aanvang van de ontwerpfase bij de politie afcheckt met welke criminaliteitsproblemen rekening moet worden gehouden, op basis van de praktijkervaringen die de politie in het betreffende gebied c.q. vergelijkbare gebieden heeft.
- De politie dient een functionaris (nu zijn het er meerderen) aan te wijzen, die vast aanspreekpunt is als het gaat om advisering bij bouwplannen.

- De belangrijkste preventie-issues en de uitkomsten daarvan moeten kort schriftelijk worden vastgelegd.

Dit heeft twee voordelen:

- . er is voor iedereen (ook voor niet-insiders) duidelijk wat er aan preventie gebeurt;
- . het wordt eenvoudiger om lezing te trekken voor toekomstige projecten.

6 BUURTGERICHTE PROJECTEN

In dit hoofdstuk komen twee projecten aan de orde:

- Het buurtpreventieproject dat november 1987 in de binnenstad van start is gegaan;
- Het project flatsproblematiek Westrand, waarvoor sinds eind 1987 een werkgroep bestaat.

6.1 Buurtpreventie

Op initiatief van de politie is in 1987 gestart met de voorbereidingen voor een buurtpreventieproject in een gebied dat bestaat uit 11 straten in de binnenstad, die tezamen het uitgaanscentrum vormen.

In dit gebied wordt men - meer dan elders in Roosendaal - geconfronteerd met verschillende vormen van overlast en vandalisme.

Begin 1987 hield de politie een enquête onder de bewoners van de 11 straten ondermeer om te achterhalen of de deelnamebereidheid groot genoeg was en in welke mate de bewoners slachtoffer werden van verschillende vormen van criminaliteit.

Op basis van de resultaten van deze enquête werd het licht voor het project op groen gezet en vond de officiële start in november 1987 plaats.

Belangrijkste onderdelen van het project zijn:

- het melden van verdachte situaties bij de politie;
- het melden van vernielingen bij gemeente;
- speciale preventieve activiteiten rond carnaval;
- extra surveillance door de politie in de weekends.

Het buurtpreventieproject is reeds in 1988 tussentijds geëvalueerd, aangezien het project na een voortvarende start dreigde in te zakken. De resultaten daarvan zijn weergegeven in de "Adviesnota met betrekking tot het Roosendaalse buurtpreventieproject" (Van Uffelen en Van Dijk, oktober 1988). Mede op basis van deze adviesnota is voor 1989 een actieplan voor het buurtpreventieproject opgesteld. Een in het oog springend nieuw element in het actieplan is de administratieve ondersteuning die de gemeente voor het project heeft vrijgemaakt. Deze ondersteuning moet er onder meer toe leiden dat de meldingen van bewoners die bij de gemeente binnenkomen beter worden behandeld.

Gelet op de sterkere daling in het buurtpreventiegebied van het aantal aangiften (in 1988 ten opzichte van 1987) van vernielingen en diefstallen uit auto's dan in de rest van Roosendaal kunnen de resultaten van het project als bevredigend worden beschouwd. Ook andere preventieve activiteiten in de binnenstad (langer laten branden verlichting) zullen aan deze sterkere daling hebben bijgedragen.

In dit rapport zal dit project verder niet onder de loupe worden genomen. Het is de bedoeling dat najaar 1989 een korte rapportage verschijnt over de resultaten van een enquête die voorjaar 1989 onder bewoners van het buurtpreventiegebied is gehouden. Vervolgens zal in het voorjaar 1990 de eindevaluatie van het project verschijnen. Hierin wordt nagegaan hoe de uitvoering van het actieplan van 1989 is verlopen en geïntegreerd met de eerder onderzoeksresultaten.

6.2 Flatproblematiek Westrand

Geschiedenis

Het project flatproblematiek Westrand heeft vanaf de beginperiode een vrij geïsoleerde positie ingenomen binnen het bestuurlijke preventie-gebeuren. Wel werd in het beleidsplan uit 1988 uitgebreid stilgestaan bij het project, maar het project bleef in de vergaderingen van de projectgroep Samenleving & Criminaliteit op de achtergrond.

Reden voor dit geïsoleerde bestaan is dat het project in eerste instantie op initiatief van een opbouwwerker van SARON wordt opgestart rond de renovatie van flats in de Jan Vermeerlaan. Door hem is daar de nevendoelelstelling "verbetering van de sociale woningomgeving" aan toegevoegd. Dit gebeurde naar aanleiding van de bijzondere bijeenkomsten van de projectgroep met de welzijnsinstellingen die najaar 1987 plaatsvonden (zie ook hoofdstuk 7). Tot april 1989 wordt er in de vergaderingen van de projectgroep in totaal 5 keer over het project in de Westrand gesproken, en dan nog vrij oppervlakkig. Pas op 11 april 1989 wordt besloten het project meer aandacht te geven en het preventie-element te verduidelijken. Reden voor dit besluit is het actieplan van januari 1989. Hierin is, naar mening van de projectgroepleden, het criminaliteitspreventie-aspect onder gesneeuwd. De coördinator Bestuurlijke Preventie reageert namens de projectgroep met een notitie waarin voorstellen worden gedaan ter aanvulling van de maatregelen die in het actieplan zijn geformuleerd.

De werkgroep flatproblematiek Westrand

Vanaf eind 1987 komt met een maandelijksse tussenperiode de werkgroep flatproblematiek Westrand bijeen.

Doel van de werkgroep is het combineren van bouwtechnische verbeteringen met een aanpak van de sociale problematiek.

Daartoe moet een probleemanalyse worden opgesteld⁵ (**welke** problemen moeten we oplossen) en een plan van aanpak (**hoe** gaan we dat doen). Een andere doelstelling is het betrekken van de bewoners in het vernieuwingsproces. Straks bij de "maatregelen" komen we hier uiteraard op terug.

De **trekker/coördinator** van de werkgroep is de opbouwwerker van de Westrand. Hij is de initiator bij het opstellen van de werkgroep, hij organiseert de bijeenkomsten, schrijft de leden en bewoners, leidt de vergaderingen, etc. In verband met gemeentelijke bezuinigingen is de functie opbouwwerker van april 1988 tot en met oktober 1988 vacant. In dit half jaar ligt de werkgroep, op besluit van de overige leden, stil. In november wordt de eerdere bezuiniging teruggedraaid en wordt een nieuwe opbouwwerker aangesteld.

---

⁵ Aan de hand van cijfermateriaal van politie en woningbouwvereniging, en een bewonersenquête uit 1986 wordt deze analyse gemaakt. Overigens ligt het in de bedoeling om deze probleemanalyse verder ad hoc aan te vullen, aan de hand van contacten met bewoners.

De **samenstelling** van de werkgroep is in het begin wisselend, maar na een aantal bijeenkomsten is er een vaste groep ontstaan: twee vertegenwoordigers van de afdeling bewonerszaken van het woningbouwbedrijf, een politiefunctionaris, de coördinator Bestuurlijke Preventie en de opbouwwerker (later dus de opbouwwerkster). Daarnaast zijn er twee ad hoc-leden: een vertegenwoordiger van het CAD en één van het GG & GD. De bewoners zijn niet in de werkgroep vertegenwoordigd, hetgeen eerst in bedoeling lag. Wel zijn er begin 1988 een drietal bewonersbijeenkomsten georganiseerd. Door een steeds minder wordende opkomst zijn deze bijeenkomsten niet voortgezet.

Ondernomen activiteiten en maatregelen

In het anderhalve jaar dat de werkgroep functioneert zijn er verschillende activiteiten ondernomen, waaronder de uitvoering van een aantal concrete maatregelen.

- Ten aanzien van de **probleemanalyse en aanpak**: de opbouwwerkster laat zich informeren in andere gemeenten met eenzelfde problematiek. Mede op grond hiervan is door de opbouwwerkster het actieplan geschreven.
- Ten aanzien van de **betrokkenheid van de bewoners** worden een aantal overlegstructuren aangepast dan wel opgestart:
  - In het reeds bestaande **Huurdersonderleg West** onder leiding van het opbouwwerk, wordt specifiek aandacht besteed aan Jan Vermeerlaan-problematiek. Een gevolg hiervan is het schrijven van het overleg naar het woningbouwbedrijf over het aanstellen van een huismeester.
  - . Er worden **bewonerscomité's** opgericht: per blok waar groot onderhoud wordt gepleegd c.q. gepleegd gaat worden is zo'n comité. De bewoners worden ingelicht over de renovatie, en kunnen klachten over het onderhoud kwijt. Momenteel zijn er vier van zulke groepen in de Jan Vermeerlaan actief.

- . Er zijn door de opbouwwerkster een vijftal **bewonerssprekken** gehouden (opkomst respectievelijk 14, 2, 10, 1 en 2 bewoners). Er werden uiteenlopende vragen gesteld, maar ook het groot onderhoud kwam aan bod. De vragen werden doorgespeeld naar verschillende instanties. Dit bewonerssprek is voortgezet door het woningbouwbedrijf.
- Ten aanzien van de **veiligheid**: In de Westrand wordt extra gesurveilleerd door de gemeentepolitie.

Toekomstige plannen

Er is een aantal ideeën over mogelijk te nemen maatregelen. Deze plannen zijn voor een deel in het actieplan beschreven en voor een deel in de werkgroep of in de projectgroep Samenleving en Criminaliteit voorgesteld.

De belangrijkste plannen hebben betrekking op:

- Aanstelling **huismeester**. In samenwerking met derden loopt er een haalbaarheidsonderzoek naar het aanstellen van een eventuele huismeester voor het flatcomplex. Vanuit het huurdersoverleg West wordt bij het Gemeentelijk Woningbouwbedrijf sterk aangedrongen op een dergelijke functie. Dit plan wordt dus duidelijk ondersteund door de bewoners.
- Opzetten van **buurtpreventieproject** in de wijk Westrand, in navolging van het project in de binnenstad. Er wordt overleg gevoerd met politie.
- Het toekomstig **woningtoewijzingsbeleid** voor de flats. Het woningbouwbedrijf werkt aan toewijzingscriteria waaraan toekomstige bewoners zouden moeten voldoen. Doel is de onderlinge overlast van bewoners te beperken. Overigens is dit idee in de ijskast gezet.
- **Portiekgesprekken** per blok na afronden van groot onderhoud per blok. Doel is om de bewoners te betrekken bij onder andere de inrichting van de directe woonomgeving.
- Onderzoek naar nut en haalbaarheid van een **nachtopvang** in de Westrand, in samenwerking met de Vereniging Regionale gezondheidszorg.
- Organisatie van **straatfeesten**.

Nadere evaluatie van dit project zal plaatsvinden in de eerste helft van 1990 als - naar mag worden aangenomen - een aantal van bovenstaande plannen geconcretiseerd zijn.

7 MAATREGELEN GERICHT OP BINDING VAN JONGEREN AAN DE SAMENLEVING

Ten aanzien van deze hoofdlijn van preventiebeleid zijn in de gemeentelijke rapportages van 1986 en 1987 en het beleidsplan van mei 1988 de volgende middenlange termijnmaatregelen genoemd:

- Vandalismeprojecten op scholen.
- Alcoholmatigingsbeleid.
- Verwervingscriminaliteit drugsgebruikers.
- Betrokkenheid van club- en buurthuiswerk bij Bestuurlijke Preventie vergroten.
- Aanbod van alternatieve mogelijkheden van vrije tijdsbesteding.
- Een regionaal Haltbureau.

We zullen deze onderdelen bespreken, waarbij de onderwerpen alcoholmatiging en verwervingscriminaliteit drugsgebruikers worden samengenomen omdat deze onderdelen ook op het beleidsterrein van de projectgroep drugs vallen.

Vandalismeproject op scholen

Dit onderwerp wordt in de rapportage van 1987 voor het eerst opgevoerd. In vervolg op het vandalismeproject dat al in 1985 op een aantal scholen gehouden is, lag het in de bedoeling dat in het schooljaar 1988-1989 een nieuw project zou worden uitgevoerd. De afdeling Onderwijs wordt begin 1988 gevraagd om de trekkersrol (met name de organisatie naar de scholen toe) op zich te nemen. De afdeling Onderwijs geeft echter te kennen daar onvoldoende ambtelijke capaciteit voor vrij te kunnen maken⁶. Eind 1988 komt daar gelukkig verandering in en inmiddels is de eerste aanzet voor het nieuwe project verschenen. Hieruit blijkt dat het project niet alleen voor lagere scholen maar ook voor scholen voor voortgezet onderwijs bestemd zal zijn en gestreefd wordt om het project in november/december 1989 te laten starten. Inmiddels is al een brief naar de schoolbesturen uitgegaan waarin hun medewerking wordt gevraagd.

Alcoholmatigingsbeleid en verwervingscriminaliteit drugsgebruikers

Reeds in de gemeentelijke rapportage uit 1986 wordt geconstateerd dat overmatig alcoholgebruik een oorzaak is van vandalisme. Een ander signaal dat alcoholgebruik aandacht behoeft wordt eveneens in 1986 gegeven door MCAD met de nota "Verslaving ons allen een zorg".

---

⁶ Incidenteel is wel door de politie voorlichting op scholen gegeven.

Tot op heden echter is er niet of nauwelijks aandacht besteed aan de mogelijkheid om als gemeente een alcoholmatigingsbeleid te voeren.

Hetzelfde kan voor de verwervingscriminaliteit van drugsgebruikers worden vastgesteld.

Er is weliswaar mede op basis van het rapport

"Harddrugsproblematiek in Roosendaal onder met name Marokkaanse jongeren" (P.W.J. van Poppel, mei 1988) een aantal maatregelen op het terrein van de hulpverlening voor verslaafden getroffen, maar preventieve maatregelen (die de kans op drugsverslaving verminderen) zijn tot op heden achterwege gebleven.

Als onderdeel van het begeleidend onderzoek zijn in 1988 interviews gehouden met jongeren die regelmatig uitgaan in de binnenstad van Roosendaal. Uit dit onderzoek kwam ondermeer naar voren dat er een relatie bestaat tussen het gebruik van alcohol en (andere) drugs en het plegen van verschillende vormen van criminaliteit.

Een aantal van de aanbevelingen van dit onderzoek had dan ook betrekking op het opzetten van een alcoholmatigingsbeleid en het geven van voorlichting over drugsgebruik. Aangezien het onderzoek evenwel is gehouden onder een selecte steekproef van jongeren, voor de projectgroep Samenleving en Criminaliteit van oordeel dat eerst onderzoek onder een bredere aselecte groep van jongeren moest worden gedaan om te kunnen beoordelen in welke mate de gesignaleerde problematiek zich onder de gehele Roosendaalse jeugd voordoet en op welke wijze deze problematiek het best kan worden aangepakt.

Betrokkenheid buurt- en clubhuiswerk bij preventie vergroten

De activiteiten op dit terrein worden reeds in 1986 gestart en lopen nog steeds door.

Daarmee vormt deze maatregel met buurtpreventie dus de langst lopende maatregel.

Het is daarbij (net als bij buurtpreventie) de politie die vooral het eerste jaar een trekkersrol vervult.

De belangrijkste activiteiten worden in chronologische volgorde behandeld:

- Augustus 1986 vindt een eerste gesprek plaats tussen vertegenwoordigers van politie, gemeente, jongerencentrum 't Gebouwke en buurthuis Saroen over de mogelijkheden iets aan preventie te doen. Saroen ziet weinig mogelijkheden ook al omdat een experiment met opvang van randgroepjongeren het jaar daarvoor volledig was mislukt. Bij 't Gebouwke ziet men wel mogelijkheden, ondermeer in het organiseren van vormen van alternatieve vrije tijdsbesteding.
- Na een "stille" periode van een jaar wordt najaar 1987 langs een andere weg getracht dit deel van het maatschappelijke middenveld te mobiliseren. Er worden twee bijzondere bijeenkomsten georganiseerd van de projectgroep, waarbij men (breder dan alleen de buurt- en jongerencentra) de welzijnsinstellingen uit Roosendaal uitnodigt. De bijeenkomsten vinden plaats op 22 september en 26 oktober 1987.

Uit de verslagen van deze bijeenkomsten kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- . Er blijkt zeker bereidheid om activiteiten te ondernemen die een preventieve component in zich hebben; er worden al (zij het in bescheiden mate) van dergelijke activiteiten ondernomen.
- . Er wordt afgesproken om op een breed scala van terreinen verdere ideeën uit te werken. Het betreft ondermeer werkgelegenheidsprojecten, werving van vrijwilligers, het instellen van een functionele raad en een "steunfonds" voor activiteiten op het gebied van preventie kleine criminaliteit.

Van deze ideeën wordt in feite alleen de functionele raad concreet uitgewerkt. In deze raad zijn Sociale Dienst, Centrum Maatschappelijke Dienst en politie (ad-hoc aangevuld met andere instellingen) vertegenwoordigd. Doel is te komen tot een goede afstemming op het terrein van individuele hulpverlening.

Vervolgens komt op 8 februari 1988 een groepje bijeen dat ook betrokken is geweest bij de voorbereiding van de beide speciale project bijeenkomsten. In deze vergadering wordt mede ten gevolge van de bezuinigingen die het welzijnswerk treffen een (terechte) pas op de plaats gemaakt: er wordt afgesproken dat door een medewerker van de reclassering eerst geïnventariseerd wordt wat de verschillende welzijnsinstellingen nu eigenlijk doen voor jongeren die problemen (bijvoorbeeld op het gebied van drugs, werkgelegenheid, schooluitval) hebben.

Op 19 april 1988 is deze inventarisatie afgerond en wordt verzonden naar de betrokken instellingen.

- De belangrijkste ontwikkeling die tot op heden zijn vruchten afwerpt wordt eind 1987 in gang gezet. Op dat moment blijkt dat een sportvereniging "Kaaïke Boven" in financiële problemen zit. Zij dienen een subsidie-verzoek in bij de gemeente. De gemeenteraad staat welwillend tegenover dit verzoek, maar aan een aantal formele redenen voor het verkrijgen van subsidie wordt niet voldaan.

Een aantal mensen, bekend met de welzijnswereld (L.S.R., Politie, Reclassering, Jeugd en gezin, Sociale Unit, Advocatuur) gaan op persoonlijke titel aan het werk om deze vereniging te steunen.

"Kaaïke Boven" was en is een vereniging die een mogelijkheid tot sportbeoefening wil bieden aan mensen uit de onderlaag van onze samenleving. Daarbij horen gelijktijdig de doelstellingen:

- . alternatieve tijdsbesteding
- . opvang mogelijkheden voor mensen met problemen
- . preventieve activiteiten
- . opvoedende activiteiten (alternatieve straffen)

Vanuit de werkzaamheden voor "Kaaïke Boven" bleek al snel dat een integrale aanpak van problemen van de onderlaag van onze samenleving in Roosendaal noodzakelijk was. Dit leidde tot de oprichting van de Stichting Container.

Deze stichting heeft ondermeer de volgende activiteiten ondernomen:

- . Subsidie-aanvragen ten behoeve van "Kaaïke Boven" verzonden.
- . Onderzoeken gedaan naar de haalbaarheid van een centrale lokatie voor verschillende verenigingen.

Het sportpreventieproject opgestart (wordt onder het kopje aanbod voor alternatieve mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding op ingegaan).

Voorstel voor het Ripo gelanceerd.

Dit laatste project heeft evenals het sportpreventieproject een preventieve component. Het RIPO-project is een afkorting voor Roosendaals Integraal Project voor de Onderlaag.

Doel van dit project is de ontwikkeling van een integraal (inter-sektoraal) netwerk tussen (dag-)opvang en recreatie, maatschappelijke diensten en hulpverlening, educatie en arbeid/tijdsbesteding. Het project wil dit bereiken door het bewerkstelligen van enerzijds een geconcentreerde inspanning van overheden en anderzijds samenwerking van diverse relevante instellingen en instanties. Voor de ontwikkelingsfase van het project wordt voor het eerste jaar voorgesteld een full-time projectontwikkelaar met administratieve ondersteuning aan te stellen. In de daarop volgende 2 jaar dient voor de uitvoeringsfase een projectcoördinator, een ambulant werker en administratieve ondersteuning beschikbaar te zijn.

In het eerste jaar zou het project door de gemeente gefinancierd moeten worden; voor de daarop volgende jaren wil men van diverse zijden fondsen zien te werven (zie RIPO, Roosendaals Integraal Project voor de Onderlaag Stichting Container, maart 1989).

Het plan is eind maart bij het college van B & W ingediend.

Aanbod van alternatieve mogelijkheden voor vrije tijdsbesteding

Juli 1988 vindt de eerste vergadering plaats over het idee van een Sportpreventieproject. Hierin participeren naast de Stichting Container, het MCAD, de Levensschool, de politie, jongeren centrum 't Gebouwke, Kaaike Boven, buurthuis De Wieken, de Reclassering en de coördinator⁷ Bestuurlijke Preventie.

Na een aantal vergaderingen beginnen eind 1988 de ideeën vastere vorm aan te nemen.

Afgesproken wordt dat elke deelnemer van de instelling een recreatieve activiteit voor jongeren organiseert. Bovendien zorgen de instellingen ervoor dat bij elke activiteit een groep van "hun jongeren" deelneemt.

In 1989 zijn inmiddels drie activiteiten uitgevoerd en is voor de rest van het jaar ongeveer één activiteit per maand gepland.

De eerste activiteit (april 1989) was een door Kaaike Boven georganiseerde Survivaltocht. De politie heeft als tweede activiteit een "politieparcours" laten afleggen en de Levensschool heeft een Vlietvlottentocht georganiseerd.

Aan de eerste en tweede activiteit is door ongeveer 20 jongeren deelgenomen, aan de derde activiteit door ongeveer 40 jongeren. De reacties van organisatoren en deelnemende jongeren zijn zeer positief.

---

⁷ De coördinator heeft alleen de eerste vergaderingen bijgewoond.

Achterliggend doel van de activiteiten is dat de contacten die hierdoor worden gelegd (straks naar verwachting ook met jongeren die niet door de betrokken instellingen worden bereikt) kunnen worden uitgebouwd en dat daarmee op termijn een positieve gedragsbeïnvloeding kan worden bewerkstelligd.

Bureau Halt

Het Halt bureau voor de regio Brabant-West is 12 april 1989 officieel geopend. De "centrumplaats" is Roosendaal. Inmiddels zijn door de Roosendaalse politie zes jongeren doorverwezen naar Bureau Halt.

De coördinator bestuurlijke preventie is bij de gemeente contactpersoon voor Halt. Dit heeft er toe geleid dat Halt al betrokken is bij (de voorbereiding van) preventieve activiteiten in Roosendaal:

- Er is overleg gaande tussen Stadsreiniging, Gemeentewerken (Bouwkunde), Halt en de coördinator bestuurlijke preventie over werkzaamheden die door gepakte jongeren bij deze twee diensten kunnen worden uitgevoerd. Voorwaarde is dat deze werkzaamheden moeten passen in een totaalplan voor herstelbeleid en graffiti bestrijding.
- Halt heeft de regionale schoolbegeleidingsdienst gevraagd te inventariseren wat er aan vandalismpreventie op scholen in Brabant-West gebeurt. De resultaten hiervan zijn ook voor het Roosendaalse project bruikbaar.
- Halt neemt deel aan het overleg rond het RIPO.

Conclusies

Er is met name het afgelopen jaar vooruitgang geboekt op het terrein van de derde hoofdlijn; hetgeen in de jaren daarvoor het nodige trek- en duwwerk vereist heeft.

Overigens zijn er vele andere gemeenten in Nederland waar zich bij het van de grond krijgen van maatregelen op de derde hoofdlijn dezelfde soort problemen voordoen.

Naast het feit dat het vandalismproject op scholen eind 1989 van start zal gaan, is vooral met het betrekken van de welzijnsinstellingen bij preventie en in het verlengde daarvan ontwikkelen van alternatieve vormen van vrije tijdsbesteding vooruitgang geboekt. Bij de verdere ontwikkeling van deze activiteiten zal de rol van de Projectgroep Samenleving en Criminaliteit vooral gelegen moeten zijn in het concretiseren en bewaken van de preventieve functie. Daarbij moet er voor gewaakt worden de preventieve component zaligmakend te verklaren. Het belang van dergelijke projecten is natuurlijk in eerste instantie gelegen in de verbetering van de maatschappelijke positie van jongeren en daar dienen deze projecten ook in eerste instantie op getoetst te worden.

Bovendien verdient het aanbeveling dat de resultaten van deze projecten goed worden vastgelegd en ook bij andere instellingen worden bekend gemaakt. Een mogelijkheid daartoe is het organiseren van een nieuwe bijeenkomst met de welzijnsinstellingen.

Het op deze wijze terugkoppelen van geboekte resultaten kan het daagvlak voor bestuurlijke preventie onder het maatschappelijk middenveld verbreden en vergroten.

De eerste activiteiten van het Bureau Halt wijzen eveneens in positieve richting: op verschillende aspecten van het preventiebeleid ten aanzien van vandalisme kan dit Bureau een belangrijke bijdrage gaan leveren.

De situatie met betrekking tot een alcoholmatigingsbeleid en de verwervingscriminaliteit van drugsgebruikers is momenteel nog steeds duister. Het verdient aanbeveling dat er op deze beide aspecten tot een definitieve standpuntbepaling wordt gekomen. Hierbij kan van de resultaten van het vervolg van het onderzoek onder jongeren gebruik worden gemaakt.

8 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Allereerst zal worden ingegaan op de eerste onderzoeksvraag, zoals geformuleerd in hoofdstuk 2.

Vervolgens zullen de belangrijkste conclusies en aanbevelingen per preventiemaatregel de revue passeren; daarmee worden tevens de tweede en derde onderzoeksvraag beantwoord.

Tenslotte worden enkele generale conclusies en aanbevelingen ten aanzien van de ontwikkeling en organisatie van het bestuurlijke preventiebeleid weergegeven.

8.1 Gemeentelijk en maatschappelijk draagvlak

De eerste vraag van het onderzoek luidde:

Heeft zich sinds de start van de projectgroep een breed draagvlak voor bestuurlijke preventie ontwikkeld en welke rol hebben de in de projectgroep vertegenwoordigde geledingen daarbij gespeeld?

We gaan eerst in op het gemeentelijk draagvlak en vervolgens op het maatschappelijk draagvlak.

- Het initiatief voor bestuurlijke preventie lag duidelijk bij de politie en het draagvlak binnen de gemeente was zeker in het eerste jaar dat er activiteiten op het gebied van bestuurlijke preventie werden ondernomen gering. Na de aanstelling van de coördinator bestuurlijke preventie is daar langzaam verandering in gekomen: via het opbouwen van een netwerk van contacten met voor preventie relevante functionarissen wordt de basis voor een breder draagvlak gelegd. Als vervolgens ook het gemeentebestuur directer bij het bestuurlijke preventiebeleid wordt betrokken, kan dat netwerk van contacten ook beter worden benut om preventieve activiteiten van de grond te krijgen.
- Ook bij het creëren van het maatschappelijk draagvlak heeft de politie een initiërende rol gespeeld, met name de welzijnsinstellingen zijn door de politie met succes bij het bestuurlijk preventiebeleid betrokken. Via het buurtpreventieproject zijn - eveneens door toedoen van de politie - andere geledingen (horeca en winkeliers) bij het bestuurlijk preventiebeleid betrokken. De rol die horeca en winkeliers bij dit project spelen is overigens beperkt. Bij de verdere verbreding van het maatschappelijk draagvlak zal de gemeente de komende jaren een belangrijke rol moeten gaan spelen. Hierbij kan in de eerste plaats gedacht worden aan de inschakeling van scholen via het vandalisme project.

8.2 Conclusies en aanbevelingen per preventieve maatregel

Aanpak diefstallen uit auto's Emile van Loonpark/Burgemeester Prinsensingel

- Een succesvol project: na de plaatsing van twee camera's op het parkeerterrein met een monitor op het politiebureau en de verbetering van de verlichting is het aantal aangiften diefstallen uit auto's drastisch verminderd, zonder dat er van een geografisch verschuivingseffect sprake lijkt te zijn.
- De verbetering van de verlichting op de Burgemeester Prinsensingel heeft geen aanwijsbaar positief effect gehad: de afname van het aantal aangiften van diefstallen uit auto's is in deze straat ongeveer gelijk aan de gemiddelde afname in het buurtpreventiegebied.

Plaatsing fietsklemmen

- De plaatsing van de fietsklemmen kan als een mislukt experiment worden beschouwd. Een deel van deze klemmen wordt niet of nauwelijks gebruikt en het effect op de overlast van geparkeerde fietsen alsmede diefstal van fietsen is klein c.q. verwaarloosbaar. Bovendien zijn klemmen zowel in aanschaf als plaatsing (en verwijderen!) veel duurder dan rekken. De plaatsing van rekken is in ieder geval een veel betere methode om de overlast van geparkeerde fietsen tegen te gaan. Voor overige maatregelen tegen fietsendiefstal verwijzen we naar de middenlange termijn maatregelen.

De verlichting in een aantal straten in de binnenstad op volle sterkte laten branden

- Een afzonderlijk positief effect van deze maatregel is niet aantoonbaar. De effecten van deze maatregel zijn niet los te zien van de effecten van het buurtpreventieproject: immers verbetering van openbare verlichting stelt bewoners in staat meer informele sociale controle uit te oefenen. Waarschijnlijk zijn dus de maatregelen in het kader van het buurtpreventieproject en het langer laten branden van de openbare verlichting gezamenlijk verantwoordelijk voor de daling van het aantal aangiften van diefstallen uit auto's en vernielingen. Een daling die met name bij diefstallen uit auto's in het buurtpreventiegebied groter is dan in de rest van Roosendaal.

Bewaakte fietsenstallingen

- Een gunstig effect op het aantal fietsdiefstallen is niet hard aantoonbaar; het is echter niet onaannemelijk dat de bewaakte fietsenstallingen hebben bijgedragen aan de stabilisering van het aantal aangiften van fietsendiefstal in Roosendaal als geheel en een lichte daling van het aantal aangiften in de binnenstad.
- Het verdient aanbeveling om zeker nu een bewaakte fietsenstalling in het centrum gesloten is - nauwgezet te volgen hoe de fietsdiefstalproblematiek zich verder ontwikkelt. Hiertoe is het noodzakelijk dat er bij de gegevens die de politie over fietsdiefstal verzamelt een onderscheid wordt gemaakt naar diefstallen in winkelcentra, uitgaanscentrum en rest van Roosendaal en de dagen (door de week/weekend) en tijdstippen (overdag/avond/nacht) dat deze diefstallen plaatsvinden.

Advisering bouwprojecten

- De resultaten van het belangrijkste voorbeeld (advisering rond de Biggelaar) zijn redelijk positief: een belangrijk deel van de voorstellen van een groepje bestaande uit toenmalige coördinator Bestuurlijke Preventie en politiefunctionarissen zijn overgenomen.
- De Dienst Stadsontwikkeling blijkt steeds meer "uit zichzelf" rekening te houden met criminaliteitspreventie in het ontwerp.
- Het blijft evenwel nuttig dat de ervaringskennis over criminaliteit in de ontwerpfase van bouwprojecten benut blijft worden, hierbij zijn onderstaande aanbevelingen van belang.
- De Dienst Stadsontwikkeling kan via haar vertegenwoordiger in de projectgroep Samenleving en Criminaliteit kort melding maken van de belangrijkste ontwikkelingen op stedenbouwkundig terrein. Momenteel is dat vooral Tolberg: op termijn zal ook een aantal kleinere projecten in de binnenstad (renovatie en vervangende nieuwbouw) van start gaan.
Het lijkt voorts zinvol dat de Dienst Stadsontwikkeling bij aanvang van de ontwerpfase bij de politie afcheckt met welke criminaliteitsproblemen rekening moet worden gehouden op basis van de praktijkervaringen die de politie in het betreffende gebied c.q. vergelijkbare gebieden heeft.
- De politie dient een functionaris (nu zijn het er meerderen) aan te wijzen, die vast aanspreekpunt is als het gaat om advisering bij bouwplannen.

- De belangrijkste preventie-issues en de uitkomsten daarvan moeten kort schriftelijk worden vastgelegd.
Dit heeft twee voordelen:
  - . er is voor iedereen (ook voor niet-insiders) duidelijk wat er aan preventie gebeurt;
  - . het wordt eenvoudiger om lering te trekken voor toekomstige projecten.

Buurtpreventie

Het project kende een voorspoedige start, maar dreigde in de loop van 1988 in te zakken. In de tweede helft van 1988 is van de zijde van de gemeente iemand aangewezen als trekker binnen de gemeente van het project en is voorts -mede op basis van een adviesnota van Bureau Criminaliteitspreventie- een aantal organisatorische wijzigingen en nieuwe maatregelen (vastgelegd in een actieplan voor 1989) doorgevoerd.

Op deze wijze is het project weer nieuw leven ingeblazen.

De resultaten zijn tot nu bevredigend te noemen:

De politiegegevens geven een duidelijke daling te zien van het aantal aangiften (van 1988 ten opzichte van 1987) van vernielingen en diefstallen uit auto's, die sterker is dan de daling in de rest van de stad. Het langer laten branden van de verlichting heeft hier waarschijnlijk ook toe bijgedragen.

In dit rapport is verder geen aandacht aan het buurtpreventieproject geschonken omdat najaar 1989 een korte rapportage verschijnt over de resultaten van de enquête die voorjaar 1989 onder bewoners van het buurtpreventiegebied is gehouden. Vervolgens zal in het voorjaar van 1990 de eindevaluatie van het project verschijnen.

Flatsproblematiek Westrand

Op dit moment is voor de projectgroep Samenleving en Criminaliteit van belang dat de preventieve component van dit project duidelijker wordt en vervolgens beter wordt bewaakt. Pas in 1990 zal dit project aan een nadere evaluatie worden onderworpen.

Alcoholmatigingsbeleid en verwervingscriminaliteit drugsgebruikers

Tot op heden is een alcoholmatigingsbeleid niet van de grond gekomen en zijn er nog geen preventieve activiteiten ondernomen die gericht zijn op het voorkomen van druggebruik. Het verdient aanbeveling dat op deze beide aspecten tot een definitieve standpuntbepaling wordt gekomen. Hierbij kan van de resultaten van het vervolg van het onderzoek onder jongeren gebruik worden gemaakt.

Vandalisme projecten op scholen

Een gebrek aan ambtelijke capaciteit bij onderwijs leidde er toe dat dit project in 1988 niet is doorgegaan. Inmiddels is er verandering in deze situatie gekomen en zal eind 1989 op scholen voor lager- en voortgezet onderwijs met dit project van start worden gegaan.

Halt

De eerste activiteiten van dit Bureau wijzen in positieve richting; het verdient dus aanbeveling om de samenwerking tussen Bureau Halt en de gemeente op het gebied van vandalismpreventie waar mogelijk te consolideren.

Betrokkenheid buurt- en clubhuiswerk bij preventie vergroten en sportpreventieproject

- In het vergroten van de betrokkenheid van buurt- en clubhuiswerk bij Bestuurlijke Preventie is sinds 1986 veel energie gaan zitten, met name de politie heeft hier - zeker in het eerste jaar - een belangrijke rol bij gespeeld. Deze geïnvesteerde energie lijkt nu vruchten te gaan afwerpen. Vanuit het jeugdwelzijn zelf (met name de Stichting Container) zijn voorstellen voor concrete projecten gedaan. Van deze projecten verkeert het voorstel voor een Sportpreventieproject momenteel in de uitvoeringsfase.
- Bij de verdere ontwikkeling van activiteiten op dit terrein zijn de volgende aanbevelingen van belang:
  - De rol van de projectgroep Samenleving en Criminaliteit bij deze activiteiten moet vooral gelegen zijn in het concretiseren en bewaken van de preventieve component zonder dat dit leidt tot zalig verklaring van de component. Deze projecten dienen immers in eerste instantie getoetst te worden op de verbetering van de maatschappelijke positie van jongeren.
  - Resultaten van deze activiteiten dienen goed te worden vastgelegd en te worden teruggekoppeld op andere welzijnsinstellingen. Een mogelijkheid hiertoe is het organiseren van een nieuwe bijeenkomst met de welzijnsinstellingen. Het op deze wijze terugkoppelen van geboekte resultaten kan het draagvlak voor Bestuurlijke Preventie onder het maatschappelijk middenveld verbreden en vergroten.

8.3 Generale conclusies en aanbevelingen

Het bestuurlijke preventieproject is in drie fasen onder te verdelen.

Vanaf 1986 is sprake van de **pioniersfase**. Deze fase wordt gekenmerkt door:

- Het uitvoeren van drie korte termijn maatregelen met wisselend succes, het zijn maatregelen die weinig ambtelijke capaciteit vergen maar wel een aanzienlijk budget vereisen. Het meest positieve van deze maatregelen is evenwel dat men laat zien dat er in ieder geval wat gebeurt. Dat kan anderen ook over de streep trekken activiteiten te ondernemen.
- Het lanceren van een breed pakket van middenlange termijn maatregelen, die over het algemeen moeizaam of niet op gang komen. Het is achteraf duidelijk dat de plannen te ambitieus waren. Binnen de gemeente was het draagvlak nog gering en er was onvoldoende ambtelijke capaciteit (nog geen coördinator). Het ware waarschijnlijk beter geweest om in deze fase de aandacht op enkele middenlange termijn maatregelen te concentreren.
- De politie heeft duidelijk het voortouw bij het ontwikkelen en uitvoeren van preventieve activiteiten.

Vanaf de komst van de eerste coördinator Bestuurlijke preventie start de **structureerende fase**. Deze fase wordt gekenmerkt door:

- Het verder ontwikkelen van een vernielregistratie.
- Het ontwikkelen van een organisatorische inbedding van het bestuurlijke preventiebeleid. Daarbij kan worden aangetekend dat deze organisatorische inbedding enkele zwakke elementen bevatte. In de eerste plaats kan er op gewezen worden dat de afstand tussen het uitvoerend niveau en B & W te groot was. Daar is inmiddels al verbetering ingebracht door de instelling van een periodiek overleg tussen coördinator Bestuurlijke Preventie, het hoofd van de Afdeling 1, de gemeente-secretaris en de burgemeester. In de tweede plaats blijkt dat de betrokkenheid van met name Gemeentewerken en Onderwijs bij het bestuurlijk preventiegebied te gering is. In de derde plaats is de informatievoorziening over de verschillende activiteiten onvoldoende geregeld. De informatie is slechts verspreid terug te vinden in allerlei notulen en adviesnota's.
- Er wordt een gering budget (voor buurtpreventie) beschikbaar gesteld. Overigens is dit ook begrijpelijk omdat in deze periode de nadruk vooral op structureerende activiteiten ligt.

Op dit moment beginnen vooral middellange termijn maatregelen van de grond te komen. Dit kan het begin zijn van de **bloEIFase**. Om deze bloeifase zo vruchtbaar mogelijk te laten verlopen, kunnen naast de aanbevelingen die bij de afzonderlijke maatregelen zijn genoemd de volgende aanbevelingen in acht worden genomen:

- Er dient vroegtijdig een budget beschikbaar te worden gesteld om de uitvoering van de nieuwe activiteiten te bevorderen.

- In de projectgroep Samenleving en Criminaliteit dienen de afdeling Onderwijs en Gemeentewerken op beleidsniveau vertegenwoordigd te worden.
- Het verdient aanbeveling dat de burgemeester het voorzitterschap van de projectgroep Samenleving en Criminaliteit gaat vervullen.
- Er dient een themagroep voor vandalisme te worden ingesteld, waarin het vandaliseproject op scholen, de beveiliging van scholen en de vernielregistratie gecoördineerd kunnen worden.
- Advisering over gebouwde omgeving, het verlichtingsgebeuren, de aanpak van fietsdiefstal (via stallingsmogelijkheden) en activiteiten van de afdeling Groenvoorzieningen dienen op elkaar te worden afgestemd. Dit kan gebeuren in een themagroep gebouwde omgeving en criminaliteit, die ongeveer vier keer per jaar bijeen komt.
- Er dient (ter bevordering van de onderlinge afstemming en ter verbetering van het draagvlak) op een korte en heldere wijze periodiek (per kwartaal) over de voortgang van de maatregelen te worden gerapporteerd naar de verschillende betrokken diensten en instellingen.
- De onderbouwing met gegevens over criminaliteit dient verder te worden verbeterd. In dit verband is het van belang dat:
  - Met het oog op de aanstaande automatisering van politiegegevens wordt aangegeven welke gegevens op welke wijze uit de computer moeten rollen om het preventiebeleid zo optimaal mogelijk te onderbouwen. Een aardig voorbeeld van een goed gebruik van geautomatiseerde politiegegevens is overigens te vinden in de regio Limburg Noord (KAS-systeem).
  - . Ten behoeve van de vernielregistratie bij de afzonderlijke diensten en afdelingen wordt geïnventariseerd welke informatie de betreffende dienst of afdeling voor het **eigen** preventiebeleid zinvol vindt.
  - . Er elke drie jaar in Roosendaal een slachtofferenquête wordt gehouden.
- Voor de coördinator hebben de voorgaande aanbevelingen als consequentie dat in ieder geval de volgende activiteiten tot zijn taak behoren:
  - ondersteuning binnen het gemeentelijk apparaat waar nodig;
  - zorgen dat de verschillende betrokkenen periodiek over de activiteiten rapporteren;
  - . volgen van ontwikkelingen in criminaliteit, ten behoeve van evaluatie en onderbouwen mogelijke nieuwe ontwikkelingen.